Сабактын темасы:

Сабактын максаты:

- **Окуучулардын окууга болгон сүйүүсүн ойготуу**
- **Окуганын түшүнүү көндүмдөрүн өнүктүрүү**
- **Окуганы жөнүндө өз пикирин жазуу, ролдоштуруп аткарып берүү көндүмдөрүн өнүктүрүү**

- Эрте жазда бажырайып чыккан байчечекейдин качан жаралганы тууралуу көп уламыштар бар. Айрым маалыматтарга ылайык, бул жер жүзүндөгү эң алгачкы гүл. Бир жолу Кыш өзүнүн достору Ызгаар жана Шамал менен «жер жүзүнө Жазды келтирбейбиз» деп чечишет. Муну уккан гүлдөрдүн баары коркуп башташат. Бир гана байчечекей коркпостон, сабактарын түздөп, карды жарып чыгат. Байчечекейдин кар бетинен чыккан жалбырактарын көргөн Күн жерди жылуулугу менен ысытып, Жазга жол ачып берген экен. Ошондон кийин Кыш Жаздын кезеги келгенде акырын жол бошотуп берип калыптыр

- **БАЙЧЕЧЕКЕЙ ТУУРАЛУУ КЫЗЫКТАР**
  1. Байчечекейдин илимий аталышы – «лагантус» деп аталат.
  2. Бул гүлдүн башы уулуу болгондуктан, кемирүүчү жаныбарлар ага тие алышпайт.
  3. Байчечекей «Кызыл китепке» киргизилген. Андыктан аларды үзүп, сатууга мыйзам жол бербейт. Эгер күнөсканада атайын өстүрүп, сертификаты бар болсо гана сатууга болот.
  4. Байчечекейдин түсү, формасы ар кандай. Жадакалса шар түрүндөгү Элвис деген аталыштагы түрү бар. Жалпысынан байчечекейдин 12-18ге чейин түрлөрү кездешет

Байчечекей (лат. *Crocus*, L. 1753) – чекилдектер тукумундагы өсүмдүк уруусу. Тамыры түймөктүү, сабагы жалгыз, жалбыраксыз, бир гүлдүү – бийиктиги 5-10 *см*. Гүлдөрү 6 мүчөлүү, энелиги бирөө. Мөмөсү – көп уруктуу кутуча. Жалбырактары ичке, жиптей. Тамыр моюнчасынан өсөт, ороочтуу. Биздин эки түрү тоо этегинде эрте жазда, кар кете электе өсүп, гүлдөйт. Анын Кыргызстанда 2 түрү – Карольков байчечекейи, Алатоо байчечекейи кездешет. Сейрек учурайт, жоголуп бараткан түр катары Кыргызстандын Кызыл китебине жазылган. Көк жана ак түстөгү назик гүлдөрдү жаз айларында эритилген тактардан тапса болот, жана алар, албетте, кар астында калып, пайда болушкан. Баса, кар баскан жердин астында өсө баштаган жана алгачкы жылуу күндөрү гүлдөөгө даяр болгон бардык өсүмдүктөр «Байчечекейлер» деп да аталат

Фиалка – фиалка түркүмүндөгү гүлдөргө киреt. 500 гө жакын түрлөрү бар. Түндүк жарым шарда кенири таралган. Мээлүүн климатка ыңгайлашкан.

- **Нарцисс** (NarKissos) - өсүмдүктөрдүн амариллистер тукумунун уруусу. Пияз түптүү көп жылдык чөп. 30дай түрү белгилүү. Жалбырагы тасма сымал. Гүлү көбүнчө сары, ак түстүү, жалгыздан же топтошуп сабак учуна чыгат. Кайчылаш чаңдашат. бОтай түрү бар. Негизинен Жер Ортолук деңиз жээгинде; жапайы бир түрү - ичке жалбырактуу Н. Закарпатьеде өсөт. Мөмөсү - чанак. Эрте жазда гүлдөйт. Кооздук үчүн өстүрүлөт. Бир гүлдүү нарцисстен жалган нарцисс, кооз. Пияз түбү август- сентябрь айларында көчүрүлөт. Айрым түрүнүн гүлүндө эфир майы болот. Бардык түрү - уулуу. Пияз түбүндө алкалоиддер бар.

Подзаголовок

Көңүл бурганыныздарга ырахмат!